

Araştırma/Research

DOI: 10.7822/omuefd.722872

OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi

OMU Journal of Education Faculty

2020, 39(1), 122-137

Üniversite Birinci Sınıf Öğrencilerinin Akademik ve Sosyal Uyumları: Öğrenci Kalıcılık Programı Üzerine Deneysel Bir Çalışma¹

Hasan Yücel ERTEM²

Makalenin Geliş Tarihi: 19.04.2020

Yayına Kabul Tarihi: 06.06.2020

Online Yayınlanma Tarihi: 27.06.2020

Yükseköğretim; bireylerin akademik ve sosyal yönden gelişmelerinde, toplum ve devletlerin ekonomik kalkınmalarında ve bilimsel araştırmaların yürütülmesinde önemli katkılar sunan bir eğitim düzeyidir. Tüm boyutlarda yükseköğretimden fayda sağlamak için yükseköğretiminin potansiyelinin en etkin şekilde kullanılması büyük önem arz etmektedir. Yükseköğretimdeki öğrencileri okulda tutmak bu potansiyelin kullanılmasına hizmet edecektir. Bu doğrultuda, yükseköğretim kurumlarında öğrenci kalıcılığını sağlamak başat koşul olarak değerlendirilmeli ve bunun için de öğrencilerin akademik ve sosyal uyumları sağlanmalıdır. Çalışmanın temel amacı öğrenci kalıcılık programının öğrencilerin akademik ve sosyal uyuma etkisini sınamaktır. Çalışma, yarı-deneysel araştırma deseni ile gerçekleştirilmiş olup deney grubuna öğrenci kalıcılık programı ile desteklenmiş müfredat uygulanırken kontrol grubuna ise normal öğretim programı uygulanmıştır. Çalışmaya 122 öğrenci katılmış olup katılımcılar deney ve kontrol gruplarına cinsiyet ve ÖSYM puanlarına göre birebir eşleştirme yöntemiyle atanmıştır. Öğrencilerin akademik ve sosyal uyum düzeylerini ölçmeye yönelik olarak Kurumla Bütünleşme Ölçeği kullanılmıştır. Toplanan veriler bir veri analizi programında iki faktörlü varyans analizi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın geçerliği ve güvenilirliği için araştırmacının süreçleri standart hale getirme gibi önlemler almıştır. Ayrıca çalışma gerçekleştirilmeden önce araştırmacının çalıştığı üniversitenin etik kurulundan gerekli onay alınmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test sonuçlarına göre öğrenci kalıcılık programının akademik ve sosyal uyumu artırdığı; normal öğretim programının ise tek başına akademik ve sosyal uyuma anlamlı bir etkide bulunmadığı belirlenmiştir. Yükseköğretimdeki tüm alanlar için müfredatla bütünleşik uyum programlarının düzenlenmesi önerilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci kalıcılık programı, Öğrenciyi okulda tutma, Akademik uyum, Sosyal uyum, Deneysel çalışma.

GİRİŞ

Yükseköğretimde öğrenciyi okulda tutma zamanında mezuniyet, programı tamamlama, kayıt devamı veya eğitimde sebat şeklinde tanımlanabilir (Wild & Ebberts, 2002). Akademik ve sosyal uyum konularının yükseköğretim öğrenci kalıcılığında önemli bir figür olduğunu Tinto'nun (1975) "Öğrenci Uyum Modeli" ortaya koymuştur. Tinto (1975) üniversitenin akademik ve sosyal sistemine uyum sağlayan öğrencilerin eğitimlerine devam ederken bu sistemlere uyum sağlayamayan öğrencilerin ise

¹ Bu çalışma, ZBEÜ tarafından desteklenen 2020-19959079-01 numaralı bilimsel araştırma projesinden üretilmiştir.

² Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, hyertem@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9058-641X

Ertem, H. Y. (2020). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumları: Öğrenci kalıcılık programı üzerine deneysel bir çalışma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 122-137. DOI: 10.7822/omuefd.722872

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2020, 39(1), 122-137.

üniversiteyi terk ettiğini kanıtlamıştır. Daha sonra bu model birçok araştırmacı tarafından doğrulanmıştır (Berger & Milem, 1999; Cabrera, Nora, & Castaneda, 1993; Pascarella & Terenzini, 1983). Özetle, akademik ve sosyal uyum öğrenci kalıcılığı ya da öğrenciyi okulda tutma için önemli olup yükseköğretimdeki değişik süreçler için belirleyici role sahiptir.

Öğrenciyi okulda tutmanın akademik ve sosyal uyumla olan ilişkisi alan yazında sıkça tartışılmaktadır (Beil, Reisen, Zea, & Caplan, 2000; Borglum ve Kubala, 2000; Gerdes ve Mallinckrodt, 1994). Ayrıca, öğrenciyi okulda tutma ile akademik ve sosyal uyumun sağlanmasında öğrencilerin ilk yıl yaşantılarının önemine işaret edilmektedir (Ishitani, 2016; Kairamo, 2012; Long, Ferrier, Heagney, 2006; Yorke & Thomas, 2003). Diğer taraftan, okulda tutma ile akademik ve sosyal uyumu sağlamak için belirli etkinlikler önerilmektedir. Koçluk (Bean and Eaton, 2002), kurumsal eylem (Tinto, 2006) ve sosyalleşme (Gardner, 2008) etkinlikleri bunlardan bazılarıdır. Diğer taraftan alan yazın çalışmalarının genellikle tarama ve deneysel desende olduğu ve Hemşirelik Eğitimi alanında gerçekleştiği dikkat çekmektedir. Örneğin, Mooring (2016) yapmış olduğu alan yazın çalışmasında akademik danışmanlık, oryantasyon programları, bireyselleştirilmiş akademik plan ve iyileştirme gibi pratiklerin Hemşirelik Eğitimi'nde öğrenci kalıcılığını sağlamada etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Diğer taraftan, Fontaine (2014) ise yedi tür müdahale (burs, öğrenen toplum, oryantasyon, bireyselleştirilmiş akademik plan, rehberlik, öğretici akran ve mentorlük) barındıran program geliştirmiş ve bu programın öğrenciyi okulda tutmada anlamlı bir fark oluşturduğunu bulmuştur. Ayrıca, yazar müfredatla bütünleşmiş programların daha etkili olacağını savunmuştur. Özetle, öğrenciyi okulda tutmaya yönelik geliştirilen farklı programlara tabi olan etkinlikler bulunmakla birlikte bu tür etkinliklerin kişi tercihine bırakılmasından ziyade sistemli bir şekilde yasal program içinde sürdürülmesi daha olumlu sonuçlar alınmasına katkı sağlayacaktır.

Uluslararası alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde akademik ve sosyal uyumun hem etkileyici hem de etkilenen rolü olduğu görülmektedir. Etkileyici rolü göz önüne alındığında okulda tutma (Bers & Smith, 1991) başta olmak üzere öğrenci kaybı (Mannan, 2007) ve akademik başarı (Rienties, Beausaert, Grohnert, Niemantsverdriet, & Kommer, 2012) üzerine etkileri vardır. Etkilenen rolü düşünüldüğünde ise, kurum türü (Flowers, 2006), problem temelli öğrenme (Severiens & Schmidt, 2009), kampüs iklimi (Woodford & Kulick, 2015) ve sosyal sınıf (Soria, Stebleton, & Huesman, 2013) olgularından etkilenmektedir. Akademik ve sosyal uyumun bu tür çalışmalarda ya ilişkisel ya da nedensel karşılaştırma desenlerinde sınındığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, bu çalışmalarda akademik ve sosyal uyumun ilintili olduğu faktörlerin bireysel ve örgütsel olarak sınıflanabileceği görülmektedir. Diğer taraftan; uluslararası alan yazında akademik ve sosyal uyumu odağa alan nedensel etki çalışmaları da mevcuttur. Örneğin, King ve arkadaşları (2015) yaptıkları deneysel çalışmada olumlu etki paketinin verildiği grubun olumsuz etki paketinin verildiği gruba göre daha yüksek akademik uyum düzeyine sahip olduğunu bulmuştur.

Ulusal alan yazın incelendiğinde ise akademik ve sosyal uyumla ilgili yürütülen çalışmaların daha çok betimsel ve ilişkisel düzeyde kaldıkları (Aladağ Bayrak; 2012; Bülbül, 2012; Bülbül & Güvendir-Acar, 2014) ve üniversiteye uyum gibi genel konular ve gözlenen problemler üzerine (Erdoğan, Şanlı, Şimşek-Bekir, 2005; Özkan & Yılmaz; 2010; Sürücü & Bacanlı, 2010) olduğu görülmektedir. Sevinç-Tuhanioğlu (2017) tez çalışmasında üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversite yaşamlarına katkıda bulunan bireysel ve çevresel faktörleri incelemiştir. Yazar, akademik uyumun akademik yetkinlik, öğretim elemanı desteği ve öğretim elemanı empatik anlayışı tarafından yordandığını bulurken sosyal uyumun ise sosyal kabul, yakın ilişki, öğretim elemanlarının empatik anlayışı, akran desteği, izolasyon ve sınıf konforu tarafından yordandığını bulmuştur. Türkiye'de akademik ve sosyal uyum ile ilgili yapılan çalışmalarda üniversiteye uyum konusunda yalnızlık ve akademik başarısızlık gibi problem alanlarının olduğu ve akademik ve sosyal uyumun ise belirli kişisel ve çevresel faktörlerle ilişkili olduğu görülmektedir.

Araştırmacı, ulusal alan yazın taramasında akademik ve sosyal uyumun geliştirilmesine yönelik bir deneysel çalışma ile karşılaşmamıştır. Ek olarak, uluslararası alan yazındaki uygulamalı çalışmaların da çoğunlukla sağlık bilimleri alanında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla akademik ve sosyal uyumu artırmak için gerekli bir programın doğacağı deneysel bir çalışmaya ihtiyaç hissedilmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin akademik ve sosyal uyumunu artırmaya yönelik “öğrenci kalıcılığı programı” geliştirilmiş ve bu programın eğitim bilimleri alanında akademik ve sosyal uyuma olan etkisini sınanmıştır. Üniversitede öğrenciyi tutmak ve mezuniyet oranlarını artırmak için üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumları geliştirmek önem kazanmaktadır. Bu bağlamda çalışma; araştırma, uygulama ve kuram açısından önem arz etmektedir.

Araştırma boyutunda, genellikle akademik ve sosyal uyum problemleri üzerine yoğunlaşan Türkiye alan yazını, bir etki çalışmasıyla zenginleşecek olup alan yazındaki önemli bir boşluğun doldurulması noktasında önemli bir çalışma kazanacaktır. Uygulama boyutunda ise yükseköğretim kurumları ve politika yapıcılar, geliştirilecek öğrenci kalıcılık programı özelinde üniversitelerdeki öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarının artırılması ve ders müfredatlarının güncellenmesi hususlarında öncü olabileceklerdir. Türkiye’deki yükseköğretim kurumlarında oryantasyon çalışmaları genellikle müfredat dışı, kısıtlı sürede ve isteğe bağlı verilmektedir. Yükseköğretim kurumları eğitim-öğretim başlamadan, genellikle bir güne sığdırılmış, bölge kültürü ve kampüs iklimine uyum ile ilgili etkinlikler yürüterek öğrencileri adapte etmekte ve öğrencilerin ciddi bir bölümü de ya hiç katılmamaktadır ya da gönülsüzce kalabalığa ayak uydurmaktadır. Bu durum, oryantasyon programlarının verimini düşürmekte ve formalite gereğini yerine getirmekten öteye maalesef gidememektedir. Bu çalışma ile uygulamanın yürütüleceği dersin içeriği uyum etkinlikleri ile bütünleştirilecek ve bu özgün yönüyle uygulamadaki önemli bir boşluğu dolduracaktır. Ayrıca, çalışmanın bu yönü oryantasyonun sınırlarını kaldırarak uyum programlarını müfredatla bütünleşik hale getirmek için ilgili paydaş ve kurumlara bir zemin hazırlayacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı 2017 yılında müfredat güncellemeleri yaparken değerleri ve yetkinlikleri öğretim programı perspektifi olarak her dersin öğretim programına entegre etmiştir. Buradan ve alan yazındaki önerilerden hareketle, akademik ve sosyal uyumun ders bünyesinde sürece yayılan etkinliklerle artırabileceğine inanılmaktadır. Böylece, çalışma kapsamında yürütülecek deneysel çalışma sonucunda ortaya çıkacak öğrenci kalıcılık programına dönük bulgular müfredatla bütünleşik uyum programlarının Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler tarafından uygulamaya geçmesine katkı sunabilecektir. Sonuç olarak, yürütülecek olan deneysel çalışma alana hem metodolojik hem kavramsal hem de uygulama olarak katkılarda bulunacaktır. Kuram boyutunda ise öğrenci kalıcılık programı, öğrenciyi okulda tutma üzerine yeni yönelimlerin akademik ve sosyal uyum bağlamında değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Çalışmanın amacı; öğrenci kalıcılık programının üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarına etkisini sınamaktır. Bu temel amaç çerçevesinde öğrenci kalıcılık programının geliştirilmesi, deneysel çalışma sürecinin etkin bir şekilde yürütülmesi, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin devamlılığının sağlanması, deneysel çalışmanın iç ve dış geçerliğini tehdit edecek unsurları minimize edecek yöntemlerin uygulanması ve süreç sonunda müfredatla bütünleşik uyum programı materyallerinin ürün olarak ortaya çıkması hedeflenmektedir. Araştırma sorusu öğrenci kalıcılık programının akademik ve sosyal uyuma etkisi olup olmadığı ile ilgiliyen çalışmanın hipotezi ise öğrenci kalıcılık programı uygulanan grubun akademik ve sosyal uyumu olağan programın uygulandığı gruba göre anlamlı şekilde yüksek çıkacağıdır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, deneysel çalışma türlerinden 2X2'lik yarı deneysel desende yürütülmüştür. Yarı-deneysel araştırmalar, deney ve kontrol gruplarına rastgele atanmanın doğal, pratik ve kolay olmadığı okul ve sınıf gibi eğitim ortamlarında tercih edilen, durumların kontrol edilebildiği ve bağımsız değişkendeki değişimin bağımlı değişkeni nasıl etkilediğini araştıran bir deneysel çalışma türüdür (Cohen, Manion, & Morrison, 2005). Deneysel araştırmalarda önemli kavramlar vardır. Gall, Gall ve Borg (2003) manipüle edilen değişkenin deneysel müdahale ya da bağımsız değişken, deneysel müdahalenin etkisini ölçen değişkenin son test ya da bağımlı değişken ve deneysel müdahale öncesi ölçülen değişkenin ise ön test olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamlarda, çalışmanın bağımsız değişkeni öğrenci kalıcılık programı iken bağımlı değişkeni de akademik ve sosyal uyumdur. Ayrıca, müdahale kabul eden grup deney grubu, hiçbir müdahale kabul etmeyen grup ise kontrol grubu olarak adlandırılmaktadır. Bu çalışmada öğrenci kalıcılık programı uygulanan sınıf deney grubuyken herhangi bir programın uygulanmadığı ve normal ders akışının gerçekleştiği sınıf ise kontrol grubudur.

Örneklemin rastgele seçilip kontrol ve deney gruplarına atanmanın rastgele olmaması bu çalışmayı yarı deneysel hale getirmiştir. Deneysel araştırma türlerinden ön test/son test eşleştirilmiş kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Araştırmacının Eğitim Sosyolojisi şubelerine kayıtlı olup ilk hafta derslerine katılım sağlayan öğrencilerden rastgele seçilenler; ÖSYM yerleştirme puanı ve cinsiyetleri üzerinden grup eşleştirme yoluyla deney ve kontrol gruplarına dağıtılmıştır. Uygulama öncesi her iki gruptaki katılımcılara ön test uygulanmıştır. Etkisi test edilen deneysel işlem deney grubuna uygulanırken kontrol grubuna uygulanmamıştır. Uygulama sonrası her iki gruba da aynı test son test olarak uygulanmıştır. Son test ve ön test arasındaki deney grubu lehine olacak anlamlı fark deneysel işlemin etkisini göstermektedir.

Çalışma Grubu

Çalışma evreni Eğitim Fakültesi birinci sınıf öğrencileri olup örneklem bu evrende hazır bulunan ve araştırmacının verdiği derse kayıtlı olan öğrencilerdir. Araştırmacı Eğitim Sosyolojisi dersini verdiği öğrencileri örneklem olarak seçmiştir. Bunun iki temel nedeni vardır. İlki, araştırmacının ilgi ve çalışma alanı ile ilişkisinden kaynaklanmaktadır. Araştırmacı, lisansüstü eğitim hayatında hem Yüksek Lisans hem de Doktora seçmeli derslerini eğitim-toplum ekseninde almıştır. Ayrıca, bu doğrultuda akademik çalışmalar yürütmüş, yayınlar yapmıştır. Doktor unvanını aldıktan sonra bu dersi lisans düzeyinde Eğitim Fakültesi'nde ve Pedagojik Formasyon Sertifika Programı'nda okutmaktadır. İkincisi ise dersin hedef ve içeriği ile ilgilidir. Eğitim Sosyolojisi toplumsal süreçler (sosyalleşme, sosyal tabakalaşma, sosyal hareketlilik, sosyal değişim vd), toplumsal kurumlar (aile, din, ekonomi, siyaset), kültür ve okul gibi konuların eğitimle ilişkisine eğilmektedir. Bu olguların tamamı üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarıyla yakından ilgilidir. Araştırmacının çalışma alanı ve Eğitim Sosyolojisinin içeriği beraber düşünüldüğünde ise içerikle beraber ilerleyen uyum-temelli bir öğrenci kalıcılık programının geliştirilmesi hem zaman, enerji ve kaynak bakımından tasarruf anlamında hem de sürecin etkili olarak ilerlemesi anlamında avantajlı olarak değerlendirilebilir.

Bu bilgiler ışığında örneklem Özel Eğitim, Okul Öncesi Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği bölümleri öğrencilerinden araştırmacının Eğitim Sosyolojisi dersine kayıtlı 122 öğrenciyi içermektedir. Tablo 1 evrene ve örnekleme dair bilgiler sunmaktadır. Öğrenciler birebir eşleştirme yöntemi ile kontrol ve deney gruplarına dağıtılmıştır. Bu dağıtımda gruplar bazında ÖSYM yerleştirme puanı ve cinsiyet dikkate alınmıştır. Bu bilgileri paylaşan 122 öğrenci deney ve kontrol gruplarına eşleştirilerek dağıtılmıştır. Kontrol grubundaki 61

öğrenciye derse ait normal müfredata tabi içeriğin öğretimi yapılarak ilgili kazanımların edinmesi sağlanırken deney grubundaki 61 öğrenciye müfredatla bütünleştirilmiş uyum-temelli bir öğrenci kalıcılık programı uygulanarak kazanımlar verilmiştir. Başka bir deyişle, kontrol grubuna verilen aynı disiplinler içeriği, deney grubu uyum etkinlikleri ile zenginleştirilmiş yöntem, teknik ve araçla almıştır. Uygulama sonunda sadece müfredatın gerektirdiği içeriği öğrenecek kontrol grubu ile aynı içeriği uyum etkinlikleri ile birlikte öğrenen deney grubunun akademik ve sosyal uyumları karşılaştırılmıştır. Salgın nedeniyle yüz yüze eğitim imkânları ortadan kalktığı için 7. hafta itibariyle uzaktan eğitime geçilmiş ve grup sunumlarının bittiği 11. haftada çevrimiçi olarak internet üzerinden uygulanan son teste 102 öğrenci katılım sağlamıştır.

Tablo 1.*Evren ve Örneklem*

Evren	Öğrenci Sayısı	ÖSYM Taban Puanı	Puan Türü
Fen Bilgisi Öğretmenliği	6	-	SAY
İlköğretim Matematik Öğretmenliği	50	341	SAY
Okul Öncesi Öğretmenliği	60	383	SÖZ
Özel Eğitim Öğretmenliği	70	397	SÖZ
Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	52	344	SÖZ
Türkçe Öğretmenliği	50	376	SÖZ
Örneklem (uygulama öncesi)	Öğrenci Sayısı (Erkek/Kadın)	ÖSYM Ortalama Puan	
Deney Grubu	61 (39/22)	387	
Kontrol Grubu	61 (38/23)	388	
Örneklem (uygulama sonrası)	Öğrenci Sayısı (erkek/Kadın)	ÖSYM Ortalama Puan	
Deney Grubu	59 (51/8)	388	
Kontrol Grubu	43 (30/13)	388	

Veri Toplama Araçları

Çalışmada; öğrencilerin akademik ve sosyal uyum düzeylerinin ölçmeye yönelik olarak Pascarella ve Terenzini (1980) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanması Tuna (2010) tarafından yapılan "Kurumla Bütünleşme Ölçeği"nin 24 maddeli ve dört boyutlu versiyonu kullanılmıştır. Bu ölçek beşli Likert tipiyle oluşturulmuştur. Akran grubu ilişkileri boyunda yedi madde, öğretim elemanlarıyla günlük etkileşimler boyutunda beş madde, öğretim elemanlarının öğrenci gelişimi ve öğretmeye ilgisi boyutunda beş madde ve akademik ve entelektüel gelişim boyutunda ise yedi madde bulunmaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları .75 ve .80 arasında bulunmuştur. Yapı geçerliği için yürütülen açımlayıcı faktör analizinde faktör yapısının toplam varyansın %44.6'sını açıkladığı belirlenmiştir.

Ölçekteki maddelerin 17 tanesi düz ve yedi tanesi ise ters madde biçimindedir. "Bu üniversitedeki akademik deneyimlerimden memnunuz", "Tanıdığım öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu öğretmeye karşı içten ilgi duyarlar" ve "Öğretim elemanlarıyla, resmi olmayan ortamlarda bir araya gelmekten ve etkileşimde bulunmaktan memnunuz" gibi maddeler düz; "Diğer öğrencilerle tanışmak ve arkadaşlık kurmak bana zor geldi" gibi maddeler ise ters maddelere örnektir. Katılımcılara uygulanan tüm ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .85 olup yüksek güvenilirliğe işaret etmektedir.

Veri Toplama Süreci

Kontrol grubunda her hafta ilk ders saati ile ikinci ders saatinin ilk 20 dakikası ilgili içerik düz anlatım-tartışma yöntemleriyle verilmiştir. Kontrol grubundaki öğrencilere ikinci dersin son 30 dakikasında sunulmak ve yorumlanmak üzere her hafta bir materyal getirmeleri gerektiği söylenmiştir. Bunun bir gazete haberi, kitaptan bir paragraf, bir karikatür, bir fotoğraf olabileceği

şeklinde örnekler verilmiştir. İlgili materyale ait en fazla bir paragraflık özet yazılıp sınıfa getirilmesi ve sınıf arkadaşlarına yorumlanması hatırlatılmıştır.

Deney grubundaki öğrencilere de aynı kontrol grubunda olduğu gibi ilk ders saatinin tamamı ve ikinci ders saatinin ilk 20 dakikası ilgili haftanın içeriği düz anlatım-tartışma yöntemleriyle verilmiştir. Deney grubundaki öğrenciler ikinci dersin son 30 dakikasında ise ilgili haftanın uyum teması göz önüne alınarak etkinlik eylemlerinde bulunmuştur. Ayrıca birtakım ders dışı etkinlik eylemlerinde de bulunmuşlardır. Hem ders içi hem ders dışı etkinliklerin tümü öğrenci kalıcılık programı olarak adlandırılmıştır. Öğrenci kalıcılık programı akademik uyum için “akademik koçluk” ve sosyal uyum için “sosyalleşme etkinliği” temeline oturtulmuştur. Öğrenci kalıcılık programı 14 haftayı kapsamakla birlikte 10 hafta boyunca (2. ve 11. haftalar arası) sunum ve materyal paylaşımı yapılmıştır. Normal müfredata tabi içerik, uyum etkinlikleri ile zenginleştirilerek Tablo 2’de görüldüğü şekilde bir ders izlencesi oluşturulmuştur. Bu izlençe her bir hafta içi öğrenci kalıcılık programı ile ilgili içerik, tema, etkinlik ve eylemleri içermektedir. Bu izlençe; alan yazın taraması, etkinlik havuzu oluşturma ve uzman görüşü alma gibi stratejiler kullanılarak oluşturulmuştur.

Tablo 2.

Öğrenci Kalıcılık Programı İçerik, Tema, Etkinlik Türleri ve Eylemleri

Hafta	İçerik	Uyum Temaları	Etkinlik 1: Akademik Koçluk		Etkinlik 2: Sosyalleşme	
			Ders içi	Ders dışı	İlk 15 dk (Önceki hafta konusu)	Son 15 dk (İlgili hafta konusu)
Hafta 1	Tanışma					
Hafta 2	Genel kavramlar	Akran öğretimi	Ben kimim? (drama)	Toplantı	Tanışma	Kuramlar
Hafta 3	Birey ve toplum	Profesyonel gelişim	Haber tartışma	Toplantı	Önemli sosyologlar	Öğrenen toplum
Hafta 4	Aile ve eğitim	Rol model davranış	Film kesitleri	Toplantı	Sosyalleşme	Ailenin işlevi
Hafta 5	Kültür ve eğitim	Kültürel etkileşim	Bölge tanıtımı	Toplantı	Ailede gözlenen problemler	Kültürel süreçler
Hafta 6	Demokrasi ve eğitim	Topluma hizmet	Kamu spotu	Toplantı	Okul kültürü	Demokratik eğitim
Hafta 7	Din ve eğitim	Değerler	Kitap önerileri	Toplantı	Cinsiyet ve eğitim	Laiklik
Hafta 8	Ekonomi ve eğitim	Öz-kaynak kullanımı	Tablo-grafik yorumlama	Toplantı	İnanç ve ideoloji	Eğitimin ekonomiye etkisi
Hafta 9	Fırsat eşitsizlikleri	Eleştirel düşünce	Fotoğraf sergisi	Toplantı	Ekonominin eğitime etkisi	Fırsat eşitsizliği göstergeleri
Hafta 10	Okul sistemi	Zaman yönetimi	Dizi kesitleri	Toplantı	Fırsat eşitliği sağlama önerileri	Okulun yapısı
Hafta 11	Sosyal yansımalar	Sosyal sorumluluk	Resim sergisi	Toplantı	Okul Modelleri	Çocuk İşçiler
Hafta 12	Sosyal değişim	Stres yönetimi				
Hafta 13	Eğitim sorunları	Kariyer planlama				
Hafta 14	Dönem değerlendirmesi					

Akademik koçluk kapsamında araştırmacı her haftanın sunum yapan grubuyla 30 dakikalık görüşmeler yapmıştır. Öğrencilerin odak grup şeklinde hep birlikte katıldığı bu görüşmelerin

yarısının bir önceki hafta dersini değerlendirme, diğer yarısının da o haftanın dersini tartışma şeklinde sürmesi sağlanmıştır.

Sosyalleşme etkinliği kapsamında ders içi ve ders dışı olarak iki etkinlik türü planlanmıştır. Her bir grupta altı öğrenci olacak şekilde oluşturulan 10 gruptan bir grup her hafta ders içinde etkinlik sunumu yaparken geri kalan 9 grup ise o tema ile ilgili materyal paylaşımında bulunmuştur. Ders dışında ise tüm gruplardaki öğrencilerin bir araya gelerek konuya hazırlanmaları ve bu anı ölümsüzleştirmek için öz-çekim yapıları istenmiştir.

Akademik koçluk ile sosyalleşme etkinliği birbirlerinden bağımsız gibi görünse de aslında birbirlerini içermektedir. Akademik koçluk kapsamında öğretim elemanı ile yürütülen iletişim önemli bir sosyalleşme vasıtasıdır. Benzer şekilde, sosyalleşme etkinliği kapsamında içeriğe dair yürütülen grup çalışmaları da akademik öğrenmeyi teşvik etmektedir. Sonuç olarak, her iki tür etkinlik de akademik ve sosyal uyumu artırmaya yönelik olarak ortak paydada buluşmakta ve önemli noktalarda kesişmektedir.

Verilerin Analizi

Dönemin ikinci haftasının başında, hem deney grubuna hem kontrol grubuna ölçek ön test olarak uygulanmıştır. Dönem sonunda ise aynı test son test olarak uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön testleri ve son testleri iki faktörlü varyans analizi (2X2 ANOVA) ile incelenmiştir. Bu analizler için $p < .05$ anlamlılık düzeyi olarak kabul edilmiş ve gerekli varsayımlar test edilmiştir. Veri analizine ilişkin tüm sonuçlar bulgular başlığı altında verilmiştir.

Geçerlik, Güvenirlik ve Etik

Çalışmada iç geçerliği tehdit eden faktörler bulunmaktadır ve bunun önüne geçmek için araştırmacı belli önlemler almıştır. Örneğin, her iki grup için de dersin işlendiği derslik ve zaman dilimi aynı, ama günleri farklıdır. Bu planlama ısı, güneş ışığı, ses gibi koşulların benzer olmasını; derslerin farklı günlerde olması ise tekrarlama, rutine bağlama gibi tehditlerin minimize edilmesini sağlamaktadır. Veri toplayıcı karakteri tehdidinin önüne geçmek için tüm verileri öğretim elemanı toplamıştır. Ayrıca, ölçekteki maddelerin analizinde bilgisayara ve analiz programlarına daha fazla bağımlı kalınması, ölçeğin az sayıda madde içermesi gibi durumlar da ölçüm bölünmesi tehdidinin önüne geçmiştir. Deney ve kontrol grubuna çalışmanın türünden ve hangi gruplara tabi olduklarından bahsedilmemiştir. Yani yapılan etkinliklerin bir deneyin değil öğretim fonksiyonunun bir parçası olduğu inandırılmıştır. Bu şekilde kontrol grubundaki öğrencilerin negatif tutumlarının (demoralizasyon), deney grubundaki öğrencilerin ise pozitif tutumlarının (ekstra çaba) önüne geçilmiştir.

Bazı tehditlerin bertaraf edilmeye çalışılması başka geçerlik-güvenirlik problemleri ortaya çıkarabilir. Örneğin, her iki gruba ders uygulamasını araştırmacının yapması uygulayıcıdan kaynaklanan uygulama ile ilgili engelleri minimize ederken sorumlu öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi ise hiyerarşiden kaynaklanan güç ile ilgili tehditler oluşturabilir. Bu erk ilişkisini hafifletme adına araştırmacı her iki gruba da etkileşim kurmuş, olumlu bir sınıf iklimi oluşturmuş ve sürece öğrencileri de katarak onlara değerli olduğunu hissettirmiştir. Örneğin her iki grupta yürütülen grup çalışmaları buna katkı sağlamış olabilir. Diğer taraftan, katılımcı özelliği deneysel araştırmayı etkileme potansiyeline sahiptir. Örneğin, deney grubuna düşen çok sayıdaki sosyal öğrenci ile kontrol grubuna düşen çok sayıdaki asosyal öğrenci deneysel yöntemin etkisini sınırlayabilir. İç geçerliği tehdit eden diğer bir husus ise test yapmadır. Deneysel işlem sonucu öğrencide meydana gelen değişimin gerçekten uygulamadan mı kaynaklandığı yoksa ön testin etkisi (hassasiyet) mi olduğu sorusunun cevabı önemli bir iç geçerlik tehdididir. Olgunlaşma ile ilgili olan tehdit ise öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarının zaman içinde gelişmesidir. Başka bir deyişle, üniversitede geçen zaman onların uyumlarını olgunlaşmaya bağlı olarak kendiliğinden artırmış olabilir.

Çalışma için en büyük tehdit oluşturan en önemli husus ise olağandışı durumdur. Bu çalışmanın 7. haftasında Covid-19 salgını nedeniyle üniversiteler tatil edilmiş ve uzaktan eğitime geçilmiştir. Bu durum da ders işleyişinde değişime neden olmuştur. Öğretim elemanı hem deney hem de kontrol grubu için uzaktan eğitim platformuna konuyu anlatan sesli sunu yüklemiş ve öğrencilerin anlamadığı yerleri sorabilmesi için forum eklemiştir. Kontrol grubu için açılan ödev etkinliğine kontrol grubundaki öğrencilerin materyal yüklemeleri istenmiştir. Deney grubunda ise akademik koçluk etkinliğini yürütmek için öğretim elemanı ile öğrenciler e-posta ve forum üzerinden toplantı yapmışlardır. Sosyalleşme etkinliği için de öğrencilerden grup içi telefon zinciri kurmaları istenmiş ve ödev hazırlarken video konferans yapmaları önerilmiştir. Ayrıca öğrencilerden 1'er dakikalık video yüklemeleri istenmiştir. Hiç kuşkusuz ki fırsat eşitsizliği konu kapsamında incelenebilecek bir konu olan devamsızlık burada dikkat çekmiştir. Her öğrenci ya dersi takip edememiştir ya da etkinliklere katılamamıştır. Sonuç olarak bu olağandışı durum önemli bir iç geçerlik tehdididir.

Dersin ilk yani tanışma safhasında kontrol grubundaki öğrencilere dönem boyunca dersle ilgili belli işleyişlerin bilimsel bir çalışmada kullanılacağı anlatılıp herhangi bir fiziksel, psikolojik ve sosyal zarar görmeyecekleri taahhüt edilmiştir. Bu bağlamda, onların gönüllü katılım onayları istenilmiştir. Bu noktada, onların kontrol grubu olduğu söylenmemiştir. Deney grubundaki öğrencilere de dersle ilgili etkinliklerin bilimsel bir çalışma kapsamında değerlendirileceği anlatılmış ve sürecin herhangi bir fiziksel, psikolojik veya sosyal bir zarar getirmeyeceği ifade edilmiştir. Aynı şekilde, onların da gönüllü katılım onayları istenmiş, ama deney grubu oldukları söylenmemiştir. Her iki grupta da gönüllü katılımı artırmak için etik olan kimi stratejiler kullanılmıştır. Örneğin çalışma sonucunda belki ders müfredatlarının daha verimli ve eğlenceli hale geleceği, bunda da onların büyük emeği olacağı anlatılmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Etik Değerlendirmeyi Yapan Kurul Adı: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Etik Değerlendirme Kararının Tarihi: 29.03.2019

Etik Değerlendirme Belgesi Sayı Numarası: 535

BULGULAR

Çalışmanın yüz yüze yürütülen kısmında 122 öğrenciden ölçekle veri toplanmıştır. Deney ve kontrol grubundan ön test ile toplanan sonuçlara göre katılımcıların akademik ve sosyal uyum düzeyleri orta düzeyin ($\bar{X} = 2.93$, $SS = .57$) altındadır. Kontrol grubun akademik ve sosyal uyumları ($\bar{X} = 2.98$, $SS = .60$) deney grubunun akademik ve sosyal uyumlarından ($\bar{X} = 2.88$, $SS = .53$) yüksek görünmektedir. Tablo 3 katılımcıların akademik ve sosyal uyum puanlarını göstermektedir.

Tablo 3.

Uygulama Öncesi Akademik ve Sosyal Uyum Puanları

	Ortalama	Standart Sapma
Deney Grubu	2.88	.53
Kontrol Grubu	2.98	.60
Genel	2.93	.57

Çalışmanın uzaktan eğitimle ilgili yürütülen kısmı uygulama sonuna denk gelmiş ve son teste 102 kişi dahil olmuştur. Deney ve kontrol grubundan son test ile toplanan sonuçlara göre katılımcıların akademik ve sosyal uyum düzeyleri orta düzeyin ($\bar{X} = 3.30$, $SS = .55$) üstündedir. Deney grubunun akademik ve sosyal uyumları ($\bar{X} = 3.41$, $SS = .51$) kontrol grubunun akademik ve sosyal uyumlarından

($\bar{X} = 3.14$, $SS = .63$) yüksek görünmektedir. Tablo 4 katılımcıların akademik ve sosyal uyum puanlarını göstermektedir.

Tablo 4.

Uygulama Sonrası Akademik ve Sosyal Uyum Puanları

	Ortalama	Standart Sapma
Deney Grubu	3.41	.51
Kontrol Grubu	3.14	.63
Genel	3.30	.58

Öğrenci kalıcılık programının etkili olup olmadığını test etmek için ölçüm (ön test ve son test) ve grup (Deney ve kontrol grupları) bazında 2X2 ANOVA yürütülmüştür. Bu analiz için gerekli varsayımlar bağımsız gözlem, normallik ve varyans homojenliği kontrol edilmiştir. Veri toplama sürecindeki katılımcıların anketi birbirlerinden bağımsız doldurması (uzaktan eğitimde herkes kendi evlerinde), analiz programında ortaya çıkan normallikle ilgili şekillerin normal dağılım göstermesi ve varyans homojenliğinde Levene testinin anlamsız ($p = .39$) çıkması bu varsayımların doğrulandığını ve 2X2 ANOVA yürütülmesinde bir sakınca olmadığını göstermiştir.

2X2 ANOVA ölçüm ve grup arasındaki anlamlı bir etkileşim olduğunu göstermiştir, $F(1,220) = 5.93$, $p < .05$, $\eta^2 = .03$. Akademik ve sosyal uyumdaki varyansın %3'ü ölçüm ve grup arasındaki etkileşimdeki farklılıktan kaynaklanmakta olup bu durum Cohen'e (1992) göre küçük etki büyüklüğüne işaret etmektedir. Diğer taraftan sonuçlar, ölçüm bazında anlamlı bir farklılaşma olduğunu göstermiştir, $F(1,220) = 19.75$, $p < .05$, $\eta^2 = .08$. Akademik ve sosyal uyumdaki varyansın %8'i ölçümdeki farklılıktan kaynaklanmakta olup bu durum Cohen'e (1992) göre orta büyüklükte bir etki büyüklüğüne işaret etmektedir. Gruplar içinse herhangi bir anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Tablo 5 sonuçları özetlemektedir.

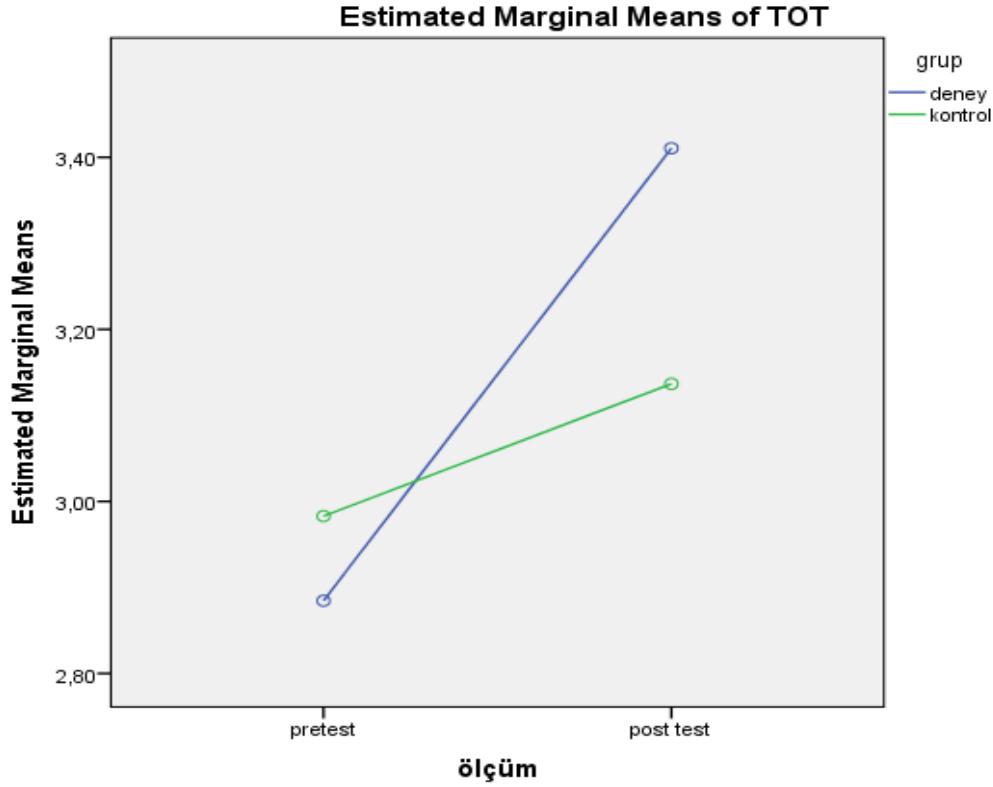
Tablo 5.

2X2 ANOVA Sonuçları

	SS	df	MS	F	η^2
Ölçüm	6.33	1	6.33	19.75*	.08
Grup	.42	1	.42	1.32	.01
ÖlçümXGrup	1.90	1	1.90	5.93*	.03
Hata	70.50	220			
Toplam	79.92	223			

* $p < .05$

Ölçüm ve grup arasındaki etkileşimin anlamlı çıkması, etkileşim grafiğinin incelenmesi gerekliliğini ortaya koymuştur. Grafikte doğruların kesiştiği için grafiğin yorumlanması gerekmektedir. Ön test ölçümünde kontrol grubundaki öğrencilerin deney grubundaki öğrencilere göre akademik ve sosyal uyumları yüksek görünürken son test ölçümünde ise durum tam tersine dönmüştür. Şekil 1'de görüldüğü gibi son test ölçümünde kontrol grubu daha yumuşak bir yükseliş gösterirken deney grubu ise daha keskin bir yükseliş göstermiştir. Son test ölçümünde deney grubundaki akademik ve sosyal uyumun kontrol grubundakine göre daha yüksek olması, 2X2 ANOVA analiziyle anlamlı çıkan sonuçlarla birlikte değerlendirildiğinde öğrenci kalıcılık programının etkili olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Şekil 1. Ölçüm ve Grup Arasındaki Etkileşim Grafiği

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın sonuçları öğrenci kalıcılık programının üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarına olumlu etkisi olduğunu göstermiştir. Müfredatla bütünleştirilmiş uyum temelli öğrenci kalıcılık programının uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin akademik ve sosyal uyumları normal müfredatın uygulandığı kontrol grubundaki öğrencilerininkine göre yüksek bulunmuştur. Sonuç olarak çalışmanın hipotezi doğrulanmıştır.

Yöntem olarak ele alındığında alan yazındaki diğer deneysel çalışmalarda da bazı yöntem ve programların eğitim çıktılarına olumlu etki gösterdiği bulunmuştur. Bu bağlamda, çalışmanın sonucu alan yazınla uyumlu haldedir. Yapılandırmacı yaklaşımlardan 7E modelin Türkçe dersindeki başarıya etkisi (Ateş, 2017), bilgisayar destekli öğretimin fen bilgisi başarısına etkisi (Pektaş, Türkmen, & Solak, 2006), STEM uygulamalarının akademik başarıya etkisi (Yıldırım ve Selvi, 2017) ve üst sorgulamaya dayalı problem çözme yaklaşımının öz düzenleme becerilerine etkisi (Ay ve Bulut, 2017) bunlara örnek olarak gösterilebilir. Özetle, birtakım eğitim-öğretim yöntem ve modelleri olumlu okul çıktılarında gelişime neden olmaktadır.

Uluslararası alan yazın incelendiğinde öğrenciyi okulda tutma ile akademik ve sosyal uyum üzerine oluşturulan bazı programların üniversite ile bütünleşme noktasında önemli katkıları olduğu bulunmuştur. Bu çalışma, öğrenci kalıcılık programının akademik ve sosyal uyuma olumlu etkisini gözler önüne sererek uluslararası alan yazınla benzer bir sonuç ortaya koymuştur. Windham, Rehfuss, Williams, Pugh ve Tincher-Ladner (2014) öğrencilerin beceri dersini almalarının okulda kalmalarına etkisini inceledikleri çalışmada beceri dersini alan öğrencilerin bu dersi almayan öğrencilere göre okulda daha fazla tutduklarını bulmuştur. Maisto ve Tammi'nin (1991) çalışması içerik temelli seminerlerin üniversite birinci sınıf öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumunu artırdığını göstermiştir. Yomtov, Plunkett, Efrat ve Marin (2017) akran koçluğunun öğrenciyi okulda tutmaya etkisini incelemiş ve akran koçluğuna tabi tutulan öğrencilerin okulda daha çok tutduklarını

bulmuştur. Hassan, Qureshi, Moreno ve Tukiainen (2019) pedagojik bir modelin öğrenciyi okulda tutma üzerine etkisini araştırmış ve anlık geri bildirimli düşük ağırlığı olan çok sayıda teste dayalı ölçme yöntemi uygulanan öğrencilerin diğerlerine göre daha çok okulda tutduklarını tespit etmişlerdir.

Öğrenci kalıcılık programının akademik ve sosyal uyumu geliştirme yöntemsel ve program içeriği ile ilgili nedenlere ek olarak kişisel tercihler ve bağlamsal durumlarla açıklanabilir. Dönem ilerledikçe çeşitlenen ve derinleşen öğrenci etkileşimleri, farklı alanlardaki deneyimlerin öğrencileri olgunlaştırması ve geleceğe dair olan kaygıların akademik kariyeri öncelikli hale getirmesi gibi kişisel tercihler çalışmanın sonuçlarını etkilemiş olabilir. Ayrıca üniversiteye kayıttan sonra dönem başında sadece bir defa gerçekleştirilen alıştırmaya çalışmalarının gönüllülüğe dayanırken öğrenci kalıcılık programının müfredatla bütünleştirilmesi öğrencilere hem ders içinde hem de ders dışında birtakım sorumluluklar getirmiştir. Bu sorumluluklar öğrencilerin motivasyonunu olumlu bir şekilde etkiliyor olabilir. Diğer taraftan, Covid-19 salgını olağandışı bir durum oluşturmuş ve uzaktan eğitime geçilmesi bir iç geçerliği tehdit eden unsur olarak dikkat çekmiştir. Fakat bu durumun her iki grup için de geçerli olması tehdidin boyutunu düşürmüştür. Hatta uzaktan eğitimde deney grubundan ölçüğü dolduran öğrenci sayısının kontrol grubunkinden fazla olması öğrenci kalıcılık programının motive ediciliği ile açıklanabilir.

Çalışmanın sonuçları araştırma, kuram ve uygulama boyutlarında önemli çıkarımlar ortaya koymaktadır. Öncelikle yükseköğretime yeni başlayan öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarının geliştirilmesi için ortaya koyulan öğrenci kalıcılık programı Türkiye alan yazınında önemli bir boşluğu doldurmuştur. Zaten sınırlı sayıda olan çalışmaların hiçbiri nedensel bir etki kurabilecek deneysel bir yöntemle akademik ve sosyal uyuma yaklaşmamıştı. Dolayısıyla bu durum araştırmacıların akademik ve sosyal uyuma çok boyutlu yaklaşımlarına katkı sağlayacaktır. Kuramsal açıdan yaklaşıldığında ise 1970'li yıllarda Spady (1970), Tinto (1975) ve Bean (1980) gibi bilim insanlarının ortaya attığı akademik ve sosyal hayata uyumun üniversite kalıcılığında önemli olduğu fikri hem geçerliğini devam ettirmiş hem de müfredatla bütünleştirilme gibi olgularla çağa ve toplumsal ihtiyaçlara göre güncellenebilme imkânına sahip olmuştur. Diğer taraftan, yükseköğretim alanındaki politika yapıcılar, yükseköğretim kurumları yöneticileri ve öğretim elemanları ders içi ve ders dışı birtakım etkinliklerin akademik ve sosyal uyumu geliştirme noktasında müfredatla bütünleşik hale getirilebilmesinin farkında olabilecektir.

Çalışmanın deneysel desenle gerçekleşmesi her ne kadar araştırmanın güçlü yönünü ortaya koysa da çalışmanın sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle gruplara rastgele atanmanın olmaması deneysel çalışmanın gücünü olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca, bu durum hem çalışmanın genellenebilirliği hem de dış geçerliği için bir sınırlılıktır. Bu çalışmada ulaşılan sonuçlar Eğitim Fakültesi özelinde bazı bölümlerle sınırlıdır, tüm fakülteye genelleme yapılamaz. Benzer şekilde, diğer bağlamlar için ekolojik bir genelleme yapılması mümkün değildir. Diğer taraftan, Covid-19 salgını ile gelişen olağanüstü durumlar önemli bir iç geçerlik tehdidi ortaya çıkarmıştır. Bu süreçte yaşanan olumlu ya da olumsuz deneyimler hiç kuşkusuz ki çalışma sonuçlarını etkileyen önemli bir sınırlılık olarak kayda değerdir. Ayrıca son teste katılan öğrenci sayısındaki düşüş önemli bir sınırlılık olarak değerlendirilebilir. Son olarak çalışmada elde edilen bulgular yapılan ölçüm ve uygulamalara sınırlıdır. Daha farklı ölçek kullanılması veya daha farklı bir deneysel uygulama sonuçları değiştirebilir.

Öneriler

Çalışmanın sonuçları düşünüldüğünde araştırmacılara ve politika yapıcılarla uygulayıcılara belirli öneriler getirilmiştir. Buradan hareketle, araştırmacılara gerçek ve güçlü deneysel araştırma desenlerini tercih ederek benzer çalışmalar yürütmesi önerilmektedir. Ayrıca, sağlık ve mühendislik gibi daha farklı alanlarda müfredatla bütünleşik uyum temelli programların uygulanmasına dönük araştırmalar yürütülebilir. Benzer öneri, yükseköğretim politika yapıcılarına, yöneticilerine ve

uygulayıcılarına verilebilir. Özellikle Covid-19 salgını bir gerçeği gözler önüne sermiştir. Oluşturulan bilim kurullarında sadece sağlık alanından bilim insanlarının değil aynı zamanda psikoloji ve sosyoloji gibi alanlardan da bilim insanlarının olması salgınla daha etkili bir mücadele yürütülmesine olanak tanımıştır. Dolayısıyla yükseköğretimde sağlıktan mühendisliğe tüm alanlarda topluma ihtiyaçlarına dokunan zorunlu bir dersin açılarak bu dersin aynı zamanda akademik ve sosyal uyumu artıracak etkinliklerle donatılması hem öğrencilerin hem de toplumun faydasına olacaktır. Müfredatla bütünleştirilmiş uyum temelli programlar öğrencilerin akademik ve sosyal uyumlarını geliştirmekle kalmayacak aynı zamanda yükseköğretimin potansiyelinin daha sağlıklı değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Aladağ Bayrak, Ö. (2012). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinin akademik ve sosyal uyumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Ateş, M. (2017). Yapılandırmacı yaklaşımın 7e modeline göre düzenlenmiş öğretim etkinliklerinin Türkçe dersindeki başarıya ve öğrenmedeki kalıcılığa etkisi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 335-340.
- Ay, Z. S., & Bulut, S. (2017). Üst bilişsel sorgulamaya dayalı problem çözme yaklaşımının öz-düzenleme becerilerine etkisinin yarı deneysel bir çalışma ile araştırılması. *Elementary Education Online*, 16(2), 547-565.
- Bean, J. P. (1980). Dropouts and turnover: The synthesis and test of a causal model of student attrition. *Research in Higher Education*, 12(2), 155-187.
- Bean, J., & Eaton, S. B. (2001). The psychology underlying successful retention practices. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 3(1), 73-89.
- Beil, C., Reisen, C. A., Zea, M. C., & Caplan, R. C. (2000). A longitudinal study of the effects of academic and social integration and commitment on retention. *Naspa Journal*, 37(1), 376-385.
- Berger, J. B., & Milem, J. F. (1999). The role of student involvement and perceptions of integration in a causal model of student persistence. *Research in Higher Education*, 40(6), 641-664.
- Bers, T. H., & Smith, K. E. 1991. Persistence of community college students: The influence of student intent and academic and social integration. *Research in Higher Education*, 32(5), 539-556.
- Borglum, K. & Kubala, T. (2000). Academic and social integration of community college students: A case study. *Community College Journal of Research & Practice*, 24(7), 567-576.
- Bülbül, T. (2012). Yükseköğretimde okul terki: Nedenler ve çözümler. *Eğitim ve Bilim*, 37(166), 219-235.
- Bülbül, T., & Acar Güvendir, M. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 397-418.
- Cabrera, A. F., Nora, A., & Castaneda, M. B. (1993). College persistence: Structural equations modeling test of an integrated model of student retention. *The Journal of Higher Education*, 64(2), 123-139.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2005). *Research methods in education* (5 th). London: Routledge.
- Erdoğan, S., Şanlı, H., & Şimşek Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2)479-496.
- Flowers, L. A. (2006). Effects of attending a 2-year institution on African American males' academic and social integration in the first year of college. *Teachers College Record*, 108(2), 267.
- Fontaine, K. (2014). Effects of a retention intervention program for associate degree nursing students. *Nursing Education Perspectives*, 35(2), 94-99.
- Gall, G., Gall, J. P., & Borg, W. R. (2003). *Educational research: an introduction*. New York, NY : Pearson.

- Gardner, S. K. (2008). Fitting the mold of graduate school: A qualitative study of socialization in doctoral education. *Innovative Higher Education*, 33(2), 125-138.
- Gerdes, H., & Mallinckrodt, B. (1994). Emotional, social, and academic adjustment of college students: A longitudinal study of retention. *Journal of Counseling & Development*, 72(3), 281-288.
- Hassan, M. M., Qureshi, A. N., Moreno, A., & Tukiainen, M. (2018). Smart Learning Analytics and Frequent Formative Assessments to Improve Student Retention. In *2018 International Conference on Smart Communications and Networking, University of Eastern Finland*.
- Ishitani, T. T. (2006). Studying attrition and degree completion behavior among first-generation college students in the United States. *Journal of Higher Education*, 77(5) 861-885.
- Ishitani, T. T. (2016). First-generation students' persistence at four-year institutions. *College & University*, 91(3),22-34.
- Kairamo, A. K. (2012). *WP8 Student retention: international comparison framework: ATTRACT Project*. Report of European Commission.
- King, R. B., McInerney, D. M., Ganotice Jr, F. A., & Villarosa, J. B. (2015). Positive affect catalyzes academic engagement: Cross-sectional, longitudinal, and experimental evidence. *Learning and Individual Differences*, 39(2015), 64-72.
- Long, M., Ferrier, F., & Heagney, M. (2006). *Stay, play or give it away? students continuing, changing or leaving university study in first year*. Centre for the Economics of Education and Training, Monash University.
- Maisto, A., & Tammi, M. (1991). The effect of a content-based freshman seminar on academic and social integration. *Journal of the First-Year Experience & Students in Transition*, 3(2), 29-47.
- Mannan, M. A. (2007). Student attrition and academic and social integration: Application of Tinto's model at the University of Papua New Guinea. *Higher Education*, 53(2), 147-165.
- Mooring, Q. E. (2016). Recruitment, advising, and retention programs – Challenges and solutions to the international problem of poor nursing student retention: A narrative literature review. *Nurse Education Today*, 40(2016), 204-208.
- Özkan, S., & Yılmaz, E. (2010). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları (Bandırma Örneği). *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(13), 153-171.
- Pascarella, E. T., & Terenzini, P. T. (1980). Predicting freshman persistence and voluntary dropout decisions from a theoretical model. *The Journal of Higher Education*, 51(1), 60-75.
- Pascarella, E. T., & Chapman, D. W. (1983). A multiinstitutional, path analytic validation of Tinto's model of college withdrawal. *American Educational Research Journal*, 20(1), 87-102.
- Pektaş, M., & Türkmen, L. ve Solak, K.(2006). Bilgisayar destekli öğretimin fen bilgisi öğretmen adaylarının sindirim sistemi ve boşaltım sistemi konularını öğrenmeleri üzerine etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (2), 465-472.
- Rienties, B., Beusaert, S., Grohnert, T., Niemantsverdriet, S., & Kommers, P. (2012). Understanding academic performance of international students: the role of ethnicity, academic and social integration. *Higher Education*, 63(6), 685-700.
- Severiens, S. E., & Schmidt, H. G. (2009). Academic and social integration and study progress in problem based learning. *Higher Education*, 58(1), 59-63.
- Sevinç-Tuhanoğlu, S. (2017). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin üniversite yaşamlarına uyumlarına katkı sağlayan bireysel ve çevresel faktörlerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Soria, K. M., Stebleton, M. J., & Huesman Jr, R. L. (2013). Class counts: Exploring differences in academic and social integration between working-class and middle/upper-class students at large, public research universities. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 15(2), 215-242.

- Spady, W. G. (1970). Dropouts from higher education: An interdisciplinary review and synthesis. *Interchange*, 1(1), 64-85.
- Sürücü, M., & Bacanlı, F. (2010). Üniversiteye uyumun psikolojik dayanıklılık ve demografik değişkenlere göre incelenmesi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 30(2), 375-396.
- Tinto, V. (1975). Dropout from higher education: A theoretical synthesis of recent research. *Review of Educational Research*, 45(1), 89-125.
- Tinto, V. (2006). Research and practice of student retention: What next?. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 8(1), 1-19.
- Tuna, M. E. (2010). Kurumla bütünleşme ölçekleri geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. V. *Üniversiteler Psikolojik Danışma ve Rehberlik Sempozyumu*, 21-22 Ekim, Mersin.
- Wild, L., & Ebbers, L. (2002). Rethinking student retention in community colleges. *Community College Journal of Research and Practice*, 26(6), 503-519.
- Windham, M. H., Rehfuss, M. C., Williams, C. R., Pugh, J. V., & Tincher-Ladner, L. (2014). Retention of first-year community college students. *Community College Journal of Research and Practice*, 38(5), 466-477.
- Woodford, M. R., & Kulick, A. (2015). Academic and social integration on campus among sexual minority students: The impacts of psychological and experiential campus climate. *American Journal of Community Psychology*, 55(1-2), 13-24.
- Yıldırım, B., & Selvi, M. (2017). STEM uygulamaları ve tam öğrenmenin etkileri üzerine deneysel bir çalışma. *Eğitimde Kuram ve Uygulama* 13(2), 183-210.
- Yomtov, D., Plunkett, S. W., Efrat, R., & Marin, A. G. (2017). Can peer mentors improve first-year experiences of university students?. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice*, 19(1), 25-44.
- Yorke, M., & Thomas, L. (2003). Improving the retention of students from lower socio-economic groups. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 25(1), 63-74.

Academic and Social Integration of College First-Year Students: An Experimental Study of Student Retention Program

Extended Abstract:

Higher education is an educational level presenting important opportunities for academic and social improvement of the students, economic developments of community and country, and scientific research and developments. Economic gains and career development of individual (Ishitani, 2006) are the processes in higher education institutions. On the other hand, higher education institutions focus on two important missions: teaching and research. Teaching-oriented mission aims to enrich basic knowledge and skills of the students while research-oriented mission aims to form an effective environment for research and development activities. Student is placed at the centre for both situations and generates great potential for higher education. Usage of higher education potential at the most beneficial way for all dimensions gains importance. Student retention serves usage of this potential. In this aspect, student retention in higher education should be evaluated as principal provision.

Student retention can be defined as timely graduation, completion of graduation, persistence in education, or attendance of enrolment (Wild & Ebberts, 2002). The fact that academic and social integration of the students is the key factor was revealed by Tinto's (1975) model of dropout. In that model, the author proved the students integrated with academic and social system of university continued education whereas the students not integrated with academic and social system of university gave up education. This model and finding were also validated from many researchers (Berger & Milem, 1999; Cabrera, Nora, & Castaneda, 1993; Pascarella & Terenzini, 1983). In conclusion, academic and social integration is valuable for higher education.

Relation of student retention with academic and social integration (Beil, Reisen, Zea, & Caplan, 2000; Borglum & Kubala, 2000; Gerdes & Mallinckrodt, 1994), significance of first-year experience of students on student retention (Ishitani, 2016; Kairamo, 2012; Long, Ferrier, & Heagney, 2006; Yorke & Thomas, 2003), and activities improving student retention (Bean & Eaton, 2002; Gardner, 2008; Mooring, 2016) are the topics frequently studied in the literature.

Higher education institutions generally implement orientation activities at the beginning of the semester and in a single day by limiting campus climate and regional culture. For this reason, orientation is not preferred by most of the students so that benefits of the orientation decrease. The current study will be an attempt to fill gap in both literature review and practice by integrating orientation programs with the content of the course. Moreover, the study will form a base for the institutions and stakeholders by removing orientation limitations and developing adaptation integrated curriculums.

The research question of the current study is based on effect of student retention program on academic and social integration of the first-year students in higher education. Main purpose of the study is to examine the effect of student retention program on the academic and social integration of the students. Considering this main purpose, the targets are to develop student retention program, to conduct experimental study in an effective way, and to form bases of new higher education curriculums.

A quasi experimental design was used. There was no intervention for students in the control group while students in the experiment group were trained through "student retention program". Population of the study consisted of 288 first-year students in Faculty of Education in a small Anatolian province. The sample was selected non randomly by matching participants in terms of

gender and score of university entrance exam. Sixty-one students were assigned to control group while another 61 students were assigned to experimental group. Control group was taught by usual curriculum whereas experimental group was taught by developed curriculum based on student retention program. This program included academic mentorship and socialization activities. Institutional Integration Scale including 24 items in four dimensions was used in the study to assess levels of the students in terms of academic and social integration. In order to analyze differentiation between pre-test and post-test, ANOVA was run in a statistical analysis package. The experiment was conducted in spring semester of 2019-2020.

In order to run two-way ANOVA, assumptions of independent observation, normality, and homogeneity of variance were checked. Within confirmation of these assumptions, 2X2 ANOVA was conducted. Results showed that there was a significant mean difference between measurement times and groups, $F(1,220) = 5.93, p < .05, \eta^2 = .03$ and between pre-test and post-test, $F(1,220) = 19.75, p < .05, \eta^2 = .08$ while there was no significant mean difference for the groups. Further, interaction plot showed that academic and social integration scores of students in experiment group increased dramatically while those scores of students in control group increased smoothly.

The study showed that student retention program improved academic and social integration of first-year college students. This result is coherent with the other studies in the literature both methodologically and conceptually. In terms of methodological trend, literature has studies showing positive effects of some methods and models on positive school outcomes (Ateş, 2017; Ay & Bulut, 2017; Pektaş, Türkmen, & Solak, 2006; Yıldırım & Selvi, 2017). As conceptually, literature has studies showing positive effect of retention programs or techniques on either student retention or academic and social integration (Hassan, Qureshi, Moreno, & Tukiainen, 2019; Maisto & Tammi, 1991; Windham, Rehfuss, Williams, Pugh, & Tincher-Ladner, 2014; Yomtov, Plunkett, Efrat, & Marin, 2017). Finally, the researcher of the current study recommends researchers to conduct true experimental design and policy-makers to implement student retention programs integrated with curriculum.

Key Words: *Student retention program, Student retention, Academic integration, Social integration, Experimental study.*